

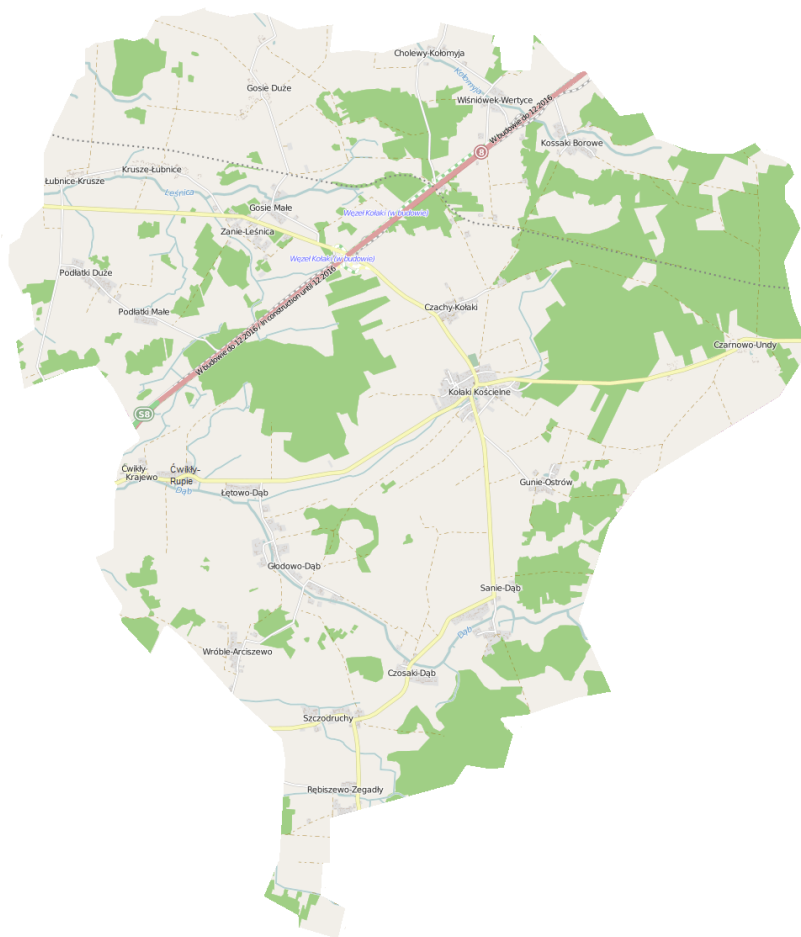
Ogólne informacje

Wybierz interesującą kategorię z poniższych:

Gmina Historia Kultura i nauka Środowisko
przyrodnicze Infrastruktura Gospodarka

Kołaki Kościelne to gmina położona w zachodniej części województwa podlaskiego w powiecie zambrowskim. W jej skład wchodzi 24 sołectwa. Obecnie gminę Kołaki Kościelne zamieszkuje 2357 mieszkańców (stan na rok 2019 r.). Jest to gmina typowo rolnicza z nowoczesnymi gospodarstwami ukierunkowanymi na hodowlę bydła mlecznego. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 8 Warszawa-Białystok z pętlą zjazdową Gosie.

Położenie gminy zapewnia również łatwy dojazd zarówno do Białegostoku oraz Warszawy, jak i do największych okolicznych miast – Zambrowa, Łomży i Wysokiego Mazowieckiego. Przez gminę przebiega również reaktywowana linia kolejowa nr 36 Ostrołęka-Łapy.

Centralną miejscowością w gminie są Kołaki Kościelne, gdzie znajduje się siedziba Urzędu Gminy i najważniejsze instytucje świadczące usługi w zakresie szkolnictwa podstawowego, ochrony zdrowia, kultury, sportu, administracji, obsługi finansowej, ubezpieczeń, z których korzystają wszyscy mieszkańcy gminy. Jest to m.in. Szkoła Podstawowa im. Abp. Romualda Jałbrzykowskiego z salą gimnastyczną i boiskiem szkolnym, oraz przyległa remiza Ochotniczej Straży Pożarnej i świetlica wiejska.

Na terenie gminy Kołaki Kościelne znajduje się kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w Kołakach Kościelnych z 1834 roku, który wpisany jest do rejestru zabytków. Obecnie Proboszczem Parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny jest ks. kan. mgr Henryk Dąbrowski, który swoją posługę w parafii rozpoczął w 2018 roku.

Na uwagę zasługują również miejsca pamięci narodowej, takie jak pomnik pacyfikacji mieszkańców w miejscowości Czarnowo-Undy z 1944 roku, mogiła żołnierzy z 1920 roku we wsi Wróble-Arciszewo, mogiła marynarzy z 1920 na cmentarzu parafialnym w Kołakach Kościelnych oraz mogiła zbiorowa ludności żydowskiej z 1941 roku w Gosiach Małych.

Dane ogólne

- Powierzchnia gminy: *73.60 km²*,
- Liczba mieszkańców: *2 357*,
- Gęstość zaludnienia: *33 os./km²*,
- Użytki rolne: *67.47%*,
- Grunty leśne: *25.5%*,
- Gmina stanowi *10.4%* powierzchni powiatu zambrowskiego oraz *5.46%* ludności powiatu,
- W skład gminy wchodzi *24 sołectwa*,
- Wójt Gminy: *Sylwester Jaworowski*,
- Sekretarz: *Danuta Niewińska*,
- Skarbnik: *Gabriela Mioduszevska*,
- Przewodniczący Rady Gminy: *Anna Kulesza*,

Sołectwa

- Cholewy Kołomyja.
- Czachy-Kołaki
- Czarnowo-Dąb,
- Czarnowo-Undy,
- Czosaki-Dąb,
- Ćwikły-Krajewo,
- Ćwikły-Rupie,
- Głodowo-Dąb,
- Gosie Duże,
- Gosie Małe,
- Gunie-Ostrów,
- Kołaki Kościelne,
- Kossaki-Borowe,
- Krusze-Łubnice,
- Łętowo-Dąb,
- Łubnice-Krusze,
- Podłatki Duże,
- Podłatki Małe,
- Rębiszewo-Zegadły,
- Sanie-Dąb,
- Szczodruchy,
- Wiśniówek-Wertyce,
- Wróble-Arciszewo,
- Zanie-Leśnica

Początki

Historia gminy sięga do 1809 roku, kiedy to wprowadzono nadzór gminno-wioskowy przez właścicieli wsi. Pierwsze zapiski o powstaniu samorządu gminnego datowane są na lata ok.1864 roku. W 1918 roku utworzono samorząd z radą gminy.

Gmina w obecnym kształcie terytorialnym powstała w 1973 roku, została powołana uchwałą nr XXI/72/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 9 grudnia 1972 roku. Od 1990 roku gmina Kołaki Kościelne, jako gmina wiejska, funkcjonuje na podstawie „Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym”.

Sama wieś Kołaki Kościelne powstała w XV wieku z nadania w ok. 1416 roku przez księcia Janusza I, 30 włók ziemi Wojciechowi herbu Kościeszka z Kołak Jaćwiężyna (obecna gmina Grudusk w woj. mazowieckim). Osiedla wiejskie pochodzą w dużej części z kolonizacji drobnej szlachty zagrodowej. Wiele wsi charakteryzuje się dwuczłonowymi nazwami, co związane było z podziałami rodzinnymi ziem poszczególnych rodów i tworzeniem przysiółków.

*Kołaki Kościelne na mapie z 1850 r. Źródło: Mapmaster-
<http://igrek.amzp.pl/details.php?id=11764054>*

Współcześnie

Współczesna historia gminy zapoczątkowana została 27 maja 1990 r., kiedy to odbyły się pierwsze wolne demokratyczne wybory do Rady Gminy Kołaki Kościelne. W pierwszych latach, prace skupiały się głównie na sprawach bieżących i dostosowywaniu się do nowej rzeczywistości polityczno-prawnej. W tym czasie rozbudowano budynek Szkoły Podstawowej w Szczodrach. W 1997 roku rozpoczęto rozbudowę Szkoły

Podstawowej w Kołakach Kościelnych. 1 stycznia 1999 roku na mocy reformy administracyjnej, zostało zlikwidowane województwo łomżyńskie i gmina Kołaki Kościelne weszła w skład województwa podlaskiego oraz powiatu zambrowskiego. W tym również roku na podstawie reformy szkolnictwa, utworzono Gimnazjum w Kołakach Kościelnych, zaś w 2002 roku Zespół Szkół w Kołakach Kościelnych, łączący Szkołę Podstawową i Gimnazjum. 2003 rok to rozpoczęcie budowy budynku garaży OSP w Kołakach Kościelnych oraz sali świetlicy wiejskiej.

W 2003 roku Gmina Kołaki Kościelne przejęła także obsługę wodociągów i trzech hydroforni, dzięki czemu mieszkańcy mają jedną z najniższych cen wody w regionie

W 2004 roku zakończona została rozbudowa budynku Zespołu Szkół w Kołakach Kościelnych, oddano do dyspozycji uczniów przestronne, dobrze wyposażone pomieszczenia wraz z nowoczesną salą gimnastyczną. 11 lutego 2006 roku Zespołowi Szkół nadana została nazwa patrona im. abp. Romualda Jałbrzykowskiego, który pochodzi z jednego z sołectw gminy Kołaki Kościelne, a dokładnie Łętowo-Dąb. W 2006 roku wybudowano również budynek OSP w Szczodruchach. W 2009 roku zagospodarowany został teren nad stawem w Kołkach Kościelnych, obok Kościoła Parafialnego, stworzono tam kącik ekologiczno-rekreacyjny wraz z parkingiem, częściowo sfinansowany z funduszy UE. Wybudowano także parking obok cmentarza parafialnego.

W 2010 roku, w trakcie obchodów 85-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie Kołaki Kościelne, nadany został Zarządowi Gminnemu OSP Kołaki Kościelne sztandar. OSP Kołaki Kościelne należy również do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. w 2015 roku, 17 maja odbyły się uroczyste obchody 90-lecia istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Kołakach Kościelnych, połączone z Powiatowym Dniem Strażaka. W uroczystości uczestniczyło wielu znamienitych gości reprezentujących władze samorządowe, służby mundurowe oraz mieszkańcy gminy.

Rok 2015 to również obchody 25-lecia istnienia samorządów.

W uroczystości, która odbyła się w Zambrowie uczestniczyła delegacja z Urzędu Gminy w Kołakach Kościelnych na czele z wójtem Sylwestrem Jaworowskim.

Gmina Kołaki Kościelne uczestniczy w każdej z dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Obecne władze gminy podejmują wiele działań zmierzających do poprawy infrastruktury. Jednym z zadań priorytetowych jest ochrona środowiska. Dzięki funduszom UE w ostatnich latach na terenie całej gminy powstały przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków, instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 93,6 kW oraz systemy kolektorów słonecznych na indywidualnych budynkach mieszkalnych.

W 2018 r. w ramach dotacji unijnych odnowiono i docieplono budynek Urzędu Gminy Kołaki Kościelne wraz z montażem pompy ciepła i kolektorów słonecznych, co znacząco zredukowało koszty utrzymania budynku.

W 2019 r. w celu stworzenia terenów inwestycyjnych zostały uchwalone 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pierwszy o nazwie „Strefa gospodarcza I” obejmuje obszar położony w centralnej części gminy Kołaki Kościelne, w obrębach wsi Gosie Małe oraz Zanie Leśnica, o powierzchni ok. 46,7 ha. Plan miejscowy sąsiaduje z pasem drogowym drogi ekspresowej S8. Tereny przeznaczone są pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy przekraczającej 100 kW i zabudowę usługową.

Drugi plan zlokalizowany obok pierwszego planu, wokół węzła Gosie drogi ekspresowej S8 na terenach położonych w obrębie wsi Gosie Małe, Czachy-Kołaki i Zanie-Leśnica, o powierzchni ok. 37 ha. Tereny również przeznaczone są pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w tym urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy przekraczającej 100 kW i zabudowę usługową.

Gmina Kołaki Kościelne zwraca szczególną uwagę na potrzeby mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji. W gminie odbywają się liczne imprezy kulturalne. Wśród nich są uroczystości organizowane co roku, mające już długą tradycję, takie jak: Dożynki Gminne oraz Festyn, Uroczystość Dnia Flagi, upamiętniająca wydarzenia historyczne, a także Dzień Seniora. Corocznie 1 czerwca organizowany jest też Dzień Dziecka połączony z zawodami sportowymi. Od kwietnia 2015 wydawana jest bezpłatna gazetka gminna.

Ciekawą ofertę kulturalną stanowią również gminne plenery rzeźbiarskie oraz malarskie. Ofertę sportowo-rekreacyjną dopełnia natomiast zewnętrzna siłownia i boisko do piłki plażowej w Kołakach Kościelnych.

Na terenie Gminy Kołaki funkcjonuje również klub rowerowy RH+, którego celem jest popularyzacja zdrowego stylu życia, aktywnego wypoczynku, poznanie walorów przyrodniczych i historycznych Gminy oraz integracja społeczna.

Z Gminy Kołaki Kościelne pochodzi również wiele znamienitych osób takich jak: abp. Romuald Jałbrzykowski, ks. Kazimierz Hamerszmit czy historyk i badacz Jerzy Wiśniewski.

Użytkowanie gruntów

Gmina Kołaki Kościelne to gmina typowo wiejska. Jej całkowita powierzchnia wynosi 7.376 ha. Stanowi to 10% powierzchni powiatu zambrowskiego i 0,4% powierzchni województwa podlaskiego. Na ogólną powierzchnię składają się (wg danych GUS na 2005 r.):

- użytki rolne- 5 053 ha co stanowi 68,5 % powierzchni gminy, w tym:
 - grunty orne – 3 512 ha,
 - łąki – 980 ha,
 - pastwiska – 557 ha,
 - sady – 4 ha,
- grunty leśne i lasy- 1 891 ha (25,6% powierzchni gminy),
- grunty pozostałe (tereny zurbanizowane, nieużytki, drogi, tereny kolejowe, wody itp.)- 432 ha (5,9%).

Dominującymi gruntami w gminie są użytki rolne, zajmujące ogółem 68,5% powierzchni gminy. Na jednego mieszkańca gminy przypada 2,05 ha użytków rolnych, a więc ponad 2 razy więcej niż w województwie podlaskim i w powiecie zambrowskim. Świadczy to o tym, iż rolnictwo jest podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców. Lasy zajmują 25,6% powierzchni i jest to wskaźnik porównywalny ze wskaźnikiem lesistości powiatu zambrowskiego wynoszącego 25%, ale niższy od wskaźnika dla województwa podlaskiego wynoszącego 30,2%.

Klimat

W podziale klimatycznym Polski Gmina Kołaki Kościelne zaliczana jest do regionu mazurskiego. Średnia roczna temperatura powietrza charakterystyczna dla omawianego regionu wynosi ok. 6,6°C, z najcieplejszym miesiącem roku – lipcem (17,9°C) oraz najzimniejszym styczniem (-6,2°C).

O wpływie klimatu kontynentalnego ze wschodu świadczy wysoka amplituda temperatur. Określa się, że w ciągu roku odnotowuje

się średnio 99 dni mroźnych czyli z temperaturą poniżej 0°C oraz 30 dni gorących czyli z temperaturą powyżej 25°C. Okres wegetacji w tym obszarze wynosi około 200 dni, rozpoczynając się na początku kwietnia i kończąc we wrześniu.

Przebieg charakterystyk wilgotności względnej powietrza nie odbiega od obrazu reprezentatywnego dla obszaru kraju. W skali rocznej wynosi ona 81%. Najniższe wartości odnotowuje się w okresie między październikiem a marcem. Maksimum przypada na miesiąc lipiec. Z przebiegiem wilgotności ściśle związana jest częstotliwość występowania mgieł, którą to szacuje się na 44 dni. Maksimum przypada na miesiąc październik.

Średnioroczne zachmurzenie jest na poziomie ogólnopolskim, tzn. wynosi 6,3°C w 11-sto stopniowej skali. Najwięcej chmur pojawia się w miesiącu grudniu, natomiast najmniej w lipcu i wrześniu. Łącznie w ciągu roku odnotowuje się ok. 140 dni pochmurnych.

Gmina charakteryzuje się dobrymi warunkami solarnymi. Maksymalne nasłonecznienie przypada na miesiąc czerwiec. W ciągu roku wynosi ono średnio ok. 4,5 godzin.

Średnia ilość opadów przypadająca na omawiany teren to 570 mm, z czego 60% sumy rocznej przypada na okres wegetacyjny. Najwięcej opadów odnotowuje się w miesiącu sierpniu (ok. 70 mm), natomiast najmniej w miesiącu styczniu (ok. 30 mm). Opady letnie są krótkotrwałe. Charakteryzują się dużym natężeniem. Często towarzyszą im burze. Pokrywa śnieżna zalega średnio ok. 90 dni, począwszy od listopada z przerwami do kwietnia, a maksimum przypada na miesiąc styczeń.

Średnie prędkości wiatrów wynoszą 3,1 m/s, co decyduje o dobrym przewietrzaniu terenu. Biorąc pod uwagę siłę wiatru na terenie gminy dominują wiatry zachodnie, szczególnie na jesieni i zimą. Zdecydowanie słabsze są wiatry wschodnie i północne, występujące w okresie letnim. Warunki klimatyczne

charakterystyczne dla całego obszaru gminy modyfikowane są przez czynniki fizjograficzne. Duży wpływ na lokalne zmiany klimatu mają:

- rzeźba terenu,
- rodzaj gruntu,
- warunki hydrologiczne,
- pokrycie roślinne.

Geomorfologia

Gmina Kołaki Kościelne położona jest obrębie mezoregionu Wysoczyzny Wysokomazowieckiej należącej do makroregionu Niziny Północnopodlaskiej. Rzeźba terenu gminy jest mało zróżnicowana. Jej powstanie jest ściśle związane z działalnością lądolodu środkowopolskiego, a także z akumulacyjno – erozyjną działalnością wód rzecznych i lodowcowych w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Na obszarze gminy brak jest jezior polodowcowych. Przeważają tu rozległe równiny denudacyjne lub akumulacyjne o niewielkich nachyleniach terenu.

Gmina Kołaki Kościelne położona jest w dorzeczu Narwi i środkowego Bugu. Jej sieć rzeczna związana jest z dorzeczem Narwi. Jedynym znaczącym ciekim wodnym znajdującym się na obszarze gminy jest rzeka Dąb, wpływająca do rzeki Jabłonki na terenie Gminy Zambrów. Jest to niewielki ciek o północno-zachodnim kierunku spływu i biorący swój początek na terenie gminy. Posiada on 3 prawobrzeżne dopływy przecinające wsie: Ćwikły -Rupie oraz Ćwikły – Krajewo oraz prawobrzeżny dopływ łączący się z ciekim głównym we wsi Czosaki – Dąb.

Na pozostałym obszarze występują również inne bezimienne cieki, prawdopodobnie włączone w system rowów melioracyjnych. Gmina pozbawiona jest większych naturalnych, bądź sztucznych zbiorników wodnych. Występują tutaj natomiast małe obiekty o charakterze oczek wodnych, stawów i zbiorników przeciwpożarowych. Spośród nich wymienić można zbiorniki we wsiach: Kołaki Kościelne, Szczodruchy, Rębiszewo – Zegadły,

Ćwikły Rupie i Czarnowo Undy.

Głównym ośrodkiem zaopatrzenia ludności w wodę są podziemne wody czwartorzędowe. Poziom wodonośny wód podziemnych izolowany jest od powierzchni ziemi grubą warstwą utworów słabo przepuszczalnych. Zasilenie wód podziemnych odbywa się przez przesączanie wód opadowych przez utwory przepuszczalne znajdujące się w na obszarach położonych na południowy wschód od miejscowości Zanie Leśnica.

Szata roślinna

Pod względem lesistości Gmina Kołaki Kościelne należy do obszarów słabo zalesionych. Lasy stanowią tylko 25,6 % powierzchni gminy. Największy zalesiony obszar znajduje się w jej północnej części, usytuowany pomiędzy drogami: powiatową Kołaki Kościelne – Czarnowo – Undy i drogą krajową S – 8. Teren ten nosi nazwę „łętowina” i charakteryzuje się występowaniem wysokopiennej roślinności iglastej i liściastej. Dominującymi gatunkami są sosna oraz olcha. Niewielkie skupiska lasów mieszanych występują również przy granicy gminy z Gminą Zambrów, powyżej wsi Szczodruchy oraz po obydwu stronach drogi gminnej łączącej wieś Wróble – Arciszewo i Czarnowo – Dąb, gdzie rośnie las liściasty. Ponadto niewielkie zadrzewienia występują dość licznie wzdłuż pozostałych dróg gminnych i dojazdowych do pól. Lasy pełnią przede wszystkim funkcję glebochronną, a dodatkowo stanowią ostoję dla drobnej zwierzyny i ptactwa oraz wzbogacają walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy.

W dolinach rzecznych oraz w sąsiedztwie innych cieków wodnych występuje roślinność łąkowa i bagienna. Podmokłe łąki występują w sąsiedztwie drogi łączącej wieś Kołaki Kościelne z wsią Łętowo – Dąb oraz wzdłuż rzeki Dąb.

Fauna

Zgodnie z regionalizacją faunistyczną Kostrowickiego obszar, na którym położona jest Gmina Kołaki Kościelne, należy

do okręgu sarmackiego, podregionu wschodniego regionu środkowoeuropejskiego. Okręg sarmacki jest najdalej na zachód wysuniętą częścią biomu podtajgowego. Wyróżnia go występowanie 26 gatunków, wśród których gatunkami charakterystycznymi są: smuzka, orlik grubodzioby, karaś srebrzysty, motyl – perłowiec wschodni. Fauna lokalna tego terenu jest słabo poznana. Na terenie gminy nie występują duże i zwarte kompleksy leśne, brakuje też rozległych obszarów bagiennych, które to stanowią naturalne ostoje wielu gatunków rodzimej fauny. Nie mniej jednak każda z gromad ma swoich przedstawicieli na opisywanym terenie.

Ssaki kopytne reprezentowane są głównie przez sarnę i dziką. Stosunkowo często widywany jest lis, dużo rzadziej jenot, kuna domowa, tchórz. Okoliczne pola i łąki zamieszkuje zając szarak. Z pozostałych ssaków z grupy Micromammalia na badanym obszarze występują między innymi: jeż wschodni, kret, nornica ruda, nornik zwyczajny, mysz domowa, mysz polna, szczur wędrowny.

Ornitofauna występująca na omawianym terenie jest zróżnicowana gatunkowo i ilościowo. Do gatunków ptaków występujących na obszarze gminy należy: bocian biały, myszołów zwyczajny, myszołów włochaty (zimą), kuropatwa, żuraw, czajka, grzywacz, synogarlica turecka, dzięcioł duży, skowronek polny, dzierlatka, dymówka, oknówka, świergotek polny, świergotek łąkowy, pliszka siwa, słowik szary, rudzik, kopciuszek, kos, kwiczoł, piecuszek, zaganiacz, sikora bogatka, sikora modra, dzierzba gąsiorek, sroka, kruk, kawka, wrona siwa, szpak, jemiołuszka, wróbel, zięba, dzwonec, szczygieł, gil, trznadel.

Dość uboga jest fauna płazów. Jednak dość często spotkać można na łąkach żabę trawną, a na terenach bardziej wilgotnych żabę moczarową. W niewielkich zbiornikach wodnych gody odbywają kumaki nizinne. Stosunkowo często spotkać można ropuchę szarą.

Gromada gadów reprezentowana jest przez zaskrońca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę.

Obiekty chronione

Na terenie Gminy Kołaki Kościelne nie ma przyrodniczych obiektów chronionych. Niemniej jednak, w bardzo bliskiej odległości od jej północnej granicy znajduje się Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi należący do Obszaru Specjalnej Ochrony PLB PLB140014 Dolina Dolnej Narwi.

Na obszarze gminy znajdują się pomniki przyrody podlegające ochronie prawnej:

- wiąz pospolity we wsi Gosie Małe,
- skupisko jałowców we wsi Podatki Duże.

.Na infrastruktura techniczną gminy Kołaki Kościelne składają się:

- układ komunikacyjny,
- układ zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odbiór ścieków,
- system gospodarki odpadami,
- sieci energetyczne, ciepłne, gazownicze, telefoniczna.

....Cześć infrastruktury jest własnością gminy i ona odpowiada za jej funkcjonowanie, część zaś jest własnością innych jednostek samorządu terytorialnego bądź innych właścicieli i to oni odpowiadają za jej funkcjonowanie i rozwój.

....Gmina Kołaki Kościelne położona jest w obszarze oddziaływania dróg ponadlokalnych:

- krajowej S8 Warszawa – Białystok przebiegającej przez teren gminy (długość 5,0 km),
- krajowej nr 66 Zambrów – Bielsk Podlaski przebiegającej od strony południowej gminy,
- krajowej nr 64 Łomża – Jezewo przebiegającej od strony północnej.

....Droga krajowa S8 stanowi odcinek drogi międzynarodowej E – 67 Via Baltica, łączącej państwa nadbałtyckie z krajami centralnej i południowej Europy. W przyszłości ma być przebudowana na drogę ekspresową – dwupasmową. W okolicy skrzyżowania z drogą powiatową nr 23560 Zambrów – Kołaki Kościelne – Gosie Małe ma być zlokalizowane Miejsce Obsługi Podróżnych (MOP), w skład którego wejdą: stacje benzynowe, restauracje, parkingi oraz punkty napraw pojazdów.

....Układ drogowy uzupełniają drogi powiatowe i gminne o znaczeniu lokalnym oraz linia kolejowa Ostrołęka – Łapy.

....Sieć dróg powiatowych na terenie gminy Kołaki Kościelne spełnia bardzo ważne role regionalne i subregionalne wzmocnione faktem braku dróg wojewódzkich. Podział obszaru gminy przebiegiem drogi krajowej i linii kolejowej powoduje izolację przestrzenną części sołectw od miejscowości gminnej. Trzy z miejscowości: Gosie Duże, Cholewy – Kołomyja i Wiśniówek – Wertyce oddzielone są od miejscowości gminnej drogą krajową i linią kolejową.

....Najważniejszymi drogami gminnymi są drogi łączące miejscowość gminną Kołaki Kościelne z pozostałymi miejscowościami gminy, położonymi poza zasięgiem dróg powiatowych. Są nimi dwie drogi:

- 106114B Czachy Kołaki – Kossaki Borowe,
- 106113B Kołaki Kościelne – Kołaki Stacja PKP.

....Sieć dróg gminnych tworzy trzynaście dróg. Trzy z nich mają rangę dróg zbiorczych, dziesięć lokalnych. Nawierzchnię asfaltową na całej długości ma jedna droga lokalna Kołaki Kościelne – Gunie – Ostrów o długości 4,0 km. Gminne drogi zbiorcze posiadają nawierzchnie gruntowe (Cholewy Kołomyja – granica gminy Rutki) lub żużlowo – gruntową (Podłatki Duże – Wiśniewo – granica z gminą Zambrów). Łączna długość dróg gminnych wynosi 21,5 km. Gmina również jest właścicielem i zarządcą dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych. Łączna

ich długość wynosi 147,5 km. Są to drogi gruntowe o nawierzchni żwirowej.

....Zaopatrzenie w wodę gminy Kołaki Kościelne opiera się na trzech ujęciach zlokalizowanych w miejscowościach:

- Kołaki Kościelne,
- Szczodruchy,
- Zanie-Leśnica

Zasilają one 3 wodociągi grupowe. Ogólna długość sieci wodociągowej, która zasilana jest z tych ujęć wynosi 53,5 km i podłączonych jest do niej 551 budynków mieszkalnych zamieszkałych przez 2 221 mieszkańców (100%). W roku 2005 gospodarstwa domowe zużyły 145,9 tys. m³ wody (średnio 60 m³ na 1 mieszkańca rocznie). Eksploatacją ujęć i sieci wodociągowej zajmuje się Urząd Gminy w Kołakach Kościelnych.

Ujęcia wody oraz sieć wodociągowa Gminy Kołaki Kościelne.

L.p.	Miejsce ujęcia wody	Długość sieci [m]	Obsługiwane miejscowości z terenu Gminy Kołaki Kościelne
1.	Kołaki Kościelne	10 600	Kołaki Kościelne, Czachy
2.	Szczodruchy	21 500	Szczodruchy, Głodowo-Dąb, Czosaki Dąb, Sanie Dąb, Czarnowo Dąb, Rębiszewo Zegadły, Gunie Ostrów, Wróble Arciszewo, Łętowo Dąb, Ćwikły Rupie, Ćwikły Krajewo
3.	Zanie-Leśnica	21 400	Zanie Leśnica, Podłatki Duże, Podłatki Małe, Gosie Duże, Kruszę Łubnice, Łubnice Kruszę, Gosie Małe, Cholewy Kołomyja, Wiśniówek, Kossaki Borowe

....Zasilanie gminy Kołaki Kościelne w energię elektryczną

odbywa się z Głównego Punktu Zasilającego (GPZ), zlokalizowanego na terenie miasta Zambrów (110/15kV „Zambrów”).

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokich napięć EN 110 kV GPZ II Zambrów – Sokoły – Białystok ze strefą ochronną po 20m w obie strony od osi linii. Pas terenu pod linią 110 kV jest wyłączony z zabudowy, istnieje zakaz realizacji budownictwa przeznaczonego na stały pobyt ludzi. Możliwe jest prowadzenie w tym pasie gospodarki rolnej w postaci upraw polowych.

Gminę zasilają w energię elektryczną sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15kV wraz ze słupowymi stacjami transformatorowymi 15/0,4kV. Redukcja napięcia średniego 15kV na napięcie niskie dla wiejskiej sieci konsumpcyjnej odbywa się przy pomocy transformatorów o mocy 50-250 kVA. Trzony linii magistralnych wyposażone są w odłączniki sekcyjne, z których część realizuje stałe podziały zasilania pomiędzy sąsiednimi stacjami 110/15kV, a część umożliwia w stanach awaryjnych i przy czynnościach remontowo-konserwacyjnych połączenie zasilania z podstawowego na rezerwowe.

Ponieważ Gmina Kołaki Kościelne zasilana jest dobrze rozwiniętym systemem magistralnych linii SN 15kV, umożliwia to lokalizację na jej terenie obiektów drobnego przemysłu, większych obiektów usługowych wymagających dużych mocy szczytowych i pierścieniowego zasilania liniami SN 15kV. Modernizacja sieci średniego i niskiego napięcia jest realizowana na bieżąco według potrzeb wynikających z podłączenia nowych odbiorców, jej celem jest dostarczenie energii elektrycznej w ilościach zapewniających pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną z jednoczesnym utrzymaniem jakości, ciągłości i niezawodności dostarczania dla istniejących odbiorców.

...Na terenie Gminy Kołaki Kościelne zaopatrzenie w ciepło odbywa się z wykorzystaniem indywidualnych kotłowni na paliwo stałe. Brak jest centralnego systemu grzewczego obsługującego

poszczególne miejscowości. Domy mieszkalne posiadają kotłownie indywidualne, w większości opalane są węglem i drewnem.

....Gmina Kołaki Kościelne jest gminą rolniczą. Nie posiada obiektów przyrodniczych chronionych. Mimo to na jej terenie występują użytki ekologiczne stanowiące ważny i nierozłączny element krajobrazu przyrodniczego obszaru gminy. Ponadto gmina leży w bardzo bliskiej odległości od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi należący do Obszaru Specjalnej Ochrony PLB PLB140014 Dolina Dolnej Narwi. Również dolina rzeki Dąb stanowi nie tylko element lokalnego ekosystemu przyrodniczego, ale również należy do zlewni rzeki Narew, która przepływa przez teren Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. Wymusza to działania mające na celu szczególne dbanie o stan środowiska naturalnego. Należy wyeliminować źródła jego zanieczyszczenia oraz utrzymywać odpowiedni poziom i jakość wód gruntowych oraz wód powierzchniowych.

Gmina Kołaki Kościelne jest gminą rolniczą. Ta klasyfikacja wynika z przeznaczenia gruntów, które w większości są użytkami rolnymi oraz z rodzajów podstawowych źródeł utrzymania większości mieszkańcy gminy. Świadczy o tym również liczba i profil podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy włączając rolnictwo. Wg szacunków na terenie gminy funkcjonuje 484 indywidualne gospodarstwa rolne oraz 126 podmiotów zajmujących się inną produkcją. Rolnictwo jest podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców gminy. Na dalszym miejscu znajduje się handel i naprawy, budownictwo, przemysł oraz pozostałe usługi rynkowe.

Na ogólną powierzchnię Gminy Kołaki Kościelne, wynoszącą 7.376 ha, użytki rolne zajmują 5.053 ha (68,5 %). Na jednego mieszkańca gminy przypada 2,0 ha użytków rolnych. Dla porównania w powiecie zambrowskim na 1 mieszkańca przypada 0,99 ha, a w województwie podlaskim 0,98 ha. Strukturę użytków rolnych przedstawia tabela nr 6. Dominują grunty orne oraz łąki i pastwiska. Związane to jest z bardzo dobrze

rozwiniętą na terenie gminy hodowlą bydła mlecznego.

Struktura użytków rolnych na terenie Gminy Kołaki Kościelne

lata	2001		2002		2003		2004		2005	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
użytki rolne, w tym:	5 052	100,0	5 050	100,0	5 053	100,0	5 053	100,0	5 053	100,0
grunty orne	3 753	74,3	3 752	74,3	3 512	69,5	3 512	69,5	3 512	69,5
Sady	8	0,2	8	0,2	4	0,1	4	0,1	4	0,1
łąki	780	15,4	780	15,4	980	19,4	980	19,4	980	19,4
Pastwiska	511	10,1	510	10,1	557	11,0	557	11,0	557	11,0

Dane US Białystok

Z ogólnej oceny bonitacji gleb gminy wynika, iż dominują gleby klasy IV. Wśród gruntów orných przeważają gleby 2 kompleksu pszennego. Użytki zielone w większości mają uregulowane stosunki wodne. Powierzchniowy i procentowy udział klas bonitacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Struktura gleb wg klas botanicznych.

Grunty orne + sady			Użytki zielone		
klasa	ha	%	klasa	ha	%
1	2	3	4	5	6
ł	–	–	I	–	–
II	–	–	II	–	–
IIIa	11	0,28	III	84	8,12
III b	225	5,75	IV	621	60,06
IVa	1217	31,09	V	288	27,85
IVb	1181	30,17	VI	39	3,77
V	897	22,91	Vłz	2	0,19
VI	332	8,48	Razem	1034	100,00
Vłz	52	1,33			
Razem	3915	100,00			

Dane Gminy Kołaki Kościelne

W roku 2000 wszystkie gminy województwa podlaskiego były badane przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach pod kątem przydatności do produkcji rolnej. Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb Gminy Kołaki Kościelne wynosi 49,3 i jest zbliżony do średniego wskaźnika Polski (49,5) i powiatu zambrowskiego (49,8). Ogólny wskaźnik jakości warunków rolnictwa uwzględniający:

- jakość i przydatność rolniczą gleb,
- agroklimat,
- rzeźbę terenu,
- warunki wodne

wynosi 64,3 przy średniej dla Polski – 66,6 i powiatu zambrowskiego – 65,5. Powyższe wskaźniki potwierdzają, iż warunki przyrodnicze gminy pozwalają na rozwijanie jej w obrębie funkcji rolniczej.

Wskaźnik lesistości gminy wynosi 25,7 %. Jest on taki sam jak dla powiatu zambrowskiego. W 2005 r. lasy zajmowały powierzchnię 1895 ha, w tym lasy publiczne (Skarbu Państwa i gminy) zajmowały powierzchnię 123 ha (9,3%), zaś lasy prywatne 1 772 ha (90,7%). Największy zalesiony obszar znajduje się w północnej części gminy, usytuowany pomiędzy drogami: powiatową Kołaki Kościelne – Czernowo – Undy i drogą krajową S 8. Teren ten nosi nazwę „Łęto-wina” i charakteryzuje się występowaniem wysokopiennej roślinności iglastej i liściastej. Dominującymi gatunkami są sosna oraz olcha.

Struktura własnościowa lasów i terenów leśnych w Gminie Kołaki Kościelne.

lata	2001		2002		2003		2004		2005	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
las i grunty leśne	1943,9	100	1938,5	100	1937,5	100	1932,5	100	1895	100
w tym lasy prywatne	1816	89,6	1813	89,6	1812	90,7	1807	90,7	1772	90,7

zalesione grunty nieleśne	1,4	0,3	0	0	0
lesistość w %	26,4	26,3	26,3	26,2	25,7

Dane US Białystok

Na pozostałym terenie gminy lasy występują w znacznym rozdrobnieniu. Gospodarka leśna w lasach państwowych prowadzona jest zgodnie z zasadami obowiązującymi dla Leśnych Kompleksów w oparciu o plan urządzania lasu. Gospodarkę w lasach prywatnych prowadzi się w oparciu o uproszczone plany urządzania lasów.

Wg danych GUS, na koniec 2005 r. na terenie Gminy Kołaki Kościelne miało swoje siedziby 115 podmiotów gospodarczych, z czego 106 reprezentowały sektor prywatny.

Na terenie gminy w 2005 r. funkcjonowało 7 sklepów ogólnospożywczych oraz 1 stacja benzynowa oraz 1 punkt sprzedaży paliw. Porównując liczbę placówek w roku 2002 i 2005 należy stwierdzić, iż ich liczba nie zmienia się. Świadczy to o zrównaniu podaży z popytem na artykuły spożywcze oraz paliwa. Sieć sklepów ogólnospożywczych oraz stacja paliw w pełni zaspakaja potrzeby mieszkańców.